

OBRAZLOŽENJE

Trenutno je na snazi Pravilnik o disciplinskom postupku koji je Skupština Hrvatske liječničke komore donijela 14. prosinca 2019. (dalje u tekstu: Pravilnik).

U disciplinskim postupcima koji su vođeni pred Časnim i Visokim časnim sudom Hrvatske liječničke komore uočena je potreba za izmjenom ili preciziranjem pojedinih odredaba trenutno važećeg Pravilnika. Također je uočena potreba da se radi pojednostavljenja snalaženja i preglednosti pojedine odredbe Zakona o kaznenom postupku koje se često primjenjuju u disciplinskim postupcima unesu u tekst pravilnika kako bi se izbjegla potreba za odgovarajućom primjenom odredaba Zakona o kaznenom postupku u disciplinskom postupku u dijelu koji nije propisan pravilnikom.

U Prijedlogu novog pravilnika predviđeno je da se disciplinski postupak pokreće i vodi i protiv liječnika koji u vrijeme počinjenja djela nije bio ili trebao biti član HLK, a neposredno je pružao zdravstvenu zaštitu na području Republike Hrvatske u skladu s posebnim propisima. Ovom novinom i pravilnikom bi bili obuhvaćeni i liječnici koji su poslovno nastanjeni u državi članici Europske unije, državi članici Europskog gospodarstvenog prostora ili Švicarskoj Konfederaciji, a u Hrvatskoj liječničkoj komori su upisani u evidenciju liječnika koji obavljaju djelatnost na privremenoj i povremenoj osnovi.

Odredbe o izuzeću su pojednostavljene na način da je izostavljen pojam isključenja te se sve odredbe odnose na izuzeće. Pored toga, kao razlog za izuzeće suca više nije propisano samo za sebe zaposlenje suca u istoj jedinici rada u kojoj je zaposlen i liječnik protiv kojeg se vodi disciplinski postupak ili kod istog poslodavca jer se radi o vrlo široko propisanom razlogu. Usprkos izostavljanju taksativnog navođenja ovog razloga, sudac i dalje može biti izuzet ako je zaposlen u istoj jedinici rada kao i liječnik protiv kojeg se vodi disciplinski postupak ili kod istog poslodavca, ali po općoj odredbi o izuzeću ako se navedu i dokažu okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristranost. Osim izuzeća suca, dodatno je u pravilniku uređeno izuzeće vještaka, zapisničara, tumača ili stručne osobe.

U prijedlogu pravilnika izričito je propisano da se disciplinski postupak pokreće danom podnošenja zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka kako bi se izbjegla potreba za odgovarajućom primjenom odredaba Zakona o kaznenom postupku o određivanju datuma pokretanja postupka.

Pored zastarnih rokova koji su propisani Zakonom o liječništvu i odredbama važećeg Pravilnika koje propisuju relativnu zastaru, odredbama Prijedloga pravilnika predviđeni su i rokovi za apsolutnu zastaru u odnosu na vođenje postupka i izvršenje disciplinske mjere. Naime, propisano je da zastara vođenja postupka nastupa u svakom slučaju protekom šest godina od pokretanja postupka, a da zastara izvršenja disciplinske mjere u svakom slučaju nastupa protekom četiri godine od konačnosti odluke kojom je izrečena.

Najznačajnije novine odnose se na prethodni postupak. Za razliku od trenutnog uređenja prema kojem predsjednik vijeća u svakom slučaju predmet odmah po zaprimanju prosljeđuje Povjerenstvu za stručna pitanja i stručni nadzor HLK-a odnosno Povjerenstvu za medicinsku

etiku i deontologiju HLK-a, koje provjerava ispunjenost formalnih pretpostavki za vođenje postupka, novo uređenje predviđa da ispunjenost formalnih pretpostavki za vođenje postupka provjerava predsjednik vijeća. Druga značajna novina u prethodnom postupku odnosi se na to da se predmet ne prosljeđuje na provođenje prethodnih radnji stalnom povjerenstvu HLK-a kada je ono podnositelj zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka.

Kao i prema odredbama trenutno važećeg Pravilnika, predsjednik vijeća Časnog suda HLK-a može iz važnih razloga ili iz razloga svrhovitosti, do okončanja postupka, odlučiti rješenjem da se postupak za pojedina djela ili protiv pojedinih liječnika razdvoji i posebno dovrši. Međutim, radi svrhovitosti i ekonomičnosti postupka, za donošenje rješenja o razdvajanju više nije potrebno prethodno saslušati podnositelja zahtjeva i prijavljenog liječnika.

Kako bi se prijavljenom liječniku osiguralo dovoljno vremena za pripremanje obrane, vrijeme između dostave zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka prijavljenom liječniku i dana rasprave produlje se s osam na petnaest dana. Za razliku od toga, vrijeme između dostave poziva liječniku protiv kojeg je pokrenut postupak i dana rasprave je skraćeno na način da ne smije biti kraće od tri dana.

Za sva pismena predviđena je mogućnost objave na oglasnoj ploči. Naime, predviđeno je da ako se pismeno ne može dostaviti podnositelju zahtjeva, zakonskom zastupniku ili opunomoćeniku, prijavljenom liječniku ili branitelju jer nisu Sudu HLK prijavili promjenu adrese ili postoje okolnosti koje ukazuju da očito izbjegavaju primitak pismena, Sud HLK će, istaknuti pismeno na oglasnoj ploči sjedišta HLK i protekom osam dana od stavljanja na oglasnu ploču, dostava se smatra uredno obavljenom. Na ovaj način onemogućava se odugovlačenje postupka izbjegavanjem dostave poziva za raspravu.

Izričito je u samom pravilniku uređena mogućnost elektroničke dostave, i to na fleksibilniji način od takve dostave prema odredbama Zakona o kaznenom postupku. Propisano je da se dostava obavlja elektroničkim putem na zahtjev ili uz izričit pristanak stranke, a može se obaviti u bilo koje vrijeme. Ako je stranka zahtjev podnijela u elektroničkom obliku, smatra se da je pristala da joj se dostava obavlja elektroničkim putem, dok se ne izjasni drukčije.

Disciplinski postupak i dalje nije javan, ali značajna novina je da predsjednik vijeća ipak može na obrazložen zahtjev stranke ili treće osobe dopustiti pristup javnosti, dok i dalje nije dopušteno obavljanje fotografskih, filmskih, televizijskih, tonskih ni bilo kakvih audio ili audio-video snimanja tehničkim uređajima.

U odredbama novog pravilnika sadržan je iznos za kažnjavanje sudionika u postupku. Propisano je da će Sud HLK-a kazniti novčanom kaznom do 4.000,00 eura podnositelja zahtjeva, prijavljenog liječnika, branitelja, opunomoćenika, zakonskog zastupnika, svjedoka, vještaka ili drugu osobu koja sudjeluje u postupku, a koja u podnesku, usmenoj riječi ili na drugi način vrijeđa sud ili sudionika u postupku. Također je sadržana i mogućnost izricanja opomene, udaljavanja te novčanog kažnjavanja zbog narušavanja reda na raspravi.

Iako je takva mogućnost i sada moguća odgovarajućom primjenom odredaba Zakona o kaznenom postupku, u pravilniku je izričito uređena mogućnost izvanraspravnog ispitivanja svjedoka ili vještaka i usprkos protivljenju stranaka u postupku. Kada zbog nedolaska članova

vijeća, prijavljenog liječnika ili njegovog branitelja ako ga ima, ne postoje uvjeti za održavanje rasprave, predsjednik vijeća Časnog suda HLK može uz suglasnost stranaka, a u iznimnoj situaciji i bez njihove suglasnosti, odrediti da se prisutni svjedok ili vještak ispita bez vođenja rasprave.

Prijavljenom liječniku dana je mogućnost predaje i čitanja ili usmenog izlaganja obrane, na početku ili završetku dokaznog postupka, ovisno o njegovom očitovanju o odgovornosti te o njegovom zahtjevu u slučaju kada se očituje da se ne smatra odgovornim. Jednako tako, strankama je dana mogućnost predaje i završnog govora u pisanom obliku.

Uzimajući u obzir specifičnost disciplinskog postupka, odnosno činjenice da se radi o postupku koji se protiv određenog liječnika vodi u njegovoj strukovnoj komori zbog možebitnih disciplinskih povreda, zastarne rokove u kojima je potrebno provesti disciplinske postupke, troškove postupka te kakve je odluke u disciplinskom postupku moguće donijeti odnosno da je moguće izreći smo jednu od propisanih disciplinskih mjera, izostavljena je mogućnost da oštećenici i njihovi opunomoćenici sudjeluju u ovom postupku ako se ne nalaze u svojstvu podnositelja zahtjeva s obzirom da oštećenici imaju mogućnost pokretanja i sudjelovanja u kaznenim i parničnim postupcima te ostvariti svoje eventualne zahtjeve i pored vođenja disciplinskog postupka, kao i da imaju mogućnost sami pokrenuti disciplinski postupak.

Uzimajući u obzir da stranke u dosadašnjim disciplinskim postupcima u pravilu nisu tražile da budu prisutne na sjednici vijeća Visokog časnog suda kada odlučuje o žalbi, Prijedlogom novog pravilnika propisano je da Visoki časni sud HLK odlučuje na sjednici vijeća koja nije javna i da se o njoj neće izvijestiti stranke.

Odredbe o troškovima postupka dodatno su razrađene te je sada i u pravilniku sadržana odredba da se zahtjev s podacima o visini troškova može podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja osobi koja ima pravo postaviti takav zahtjev.

S obzirom da je od 1. siječnja 2023. euro službena valuta u Republici Hrvatskoj, radi usklađivanja s novom službenom valutom, dosadašnji iznosi novčanih kazni u kunama preračunati su u eure te je propisano da se novčana kazna može izreći kao glavna i kao sporedna mjera. Iznos novčane kazne ne može biti niži od 133,00 eura, a niti veći od 663,00 eura te ga određuje Sud HLK u svakom pojedinom slučaju.

U skladu s odredbom članka 12. Zakona o liječništvu, propisano je da se u slučaju neplaćanja članarine i nepodmirivanja drugih financijskih obveza koje proizlaze iz članstva u HLK, člana HLK odlukom Suda HLK može brisati iz Imenika liječnika.

Predviđeno je da novi pravilnik stupi na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči HLK te da se disciplinski postupci pokrenuti prije stupanja na snagu novog pravilnika dovrše će se po odredbama novog pravilnika.